

55 година
Центра за социјални рад
Пожаревац

Директорка Татјана Рајић,
проф.социологије, политиколог, специјалиста

У Пожаревцу, 27.11.2017

Социјално старање у прошлости

Пожаревца

Добочинство као претеча организоване социјалне заштите

*“Најбоље средство да се сваки дан започне добро: при буђењу
мислите на то кога бисте могли тог дана обрадовати”*

-Фридрих Ниче

-корени социјалног и хуманитарног рада у најранијој прошлости
српског народа

-Организовано, кроз функцију државе у XVIII и XIX веку

-после Другог светског рата, шесдесетих година, држава формира
центре за социјални рад

-Пожаревачка Општина оснива Центар за социјални рад
1962. године међу првима у држави

-55 година као доба pune zrelosti, uslovljene društvenim, političkim, ekonomskim i drugim okolnostima

-1957 osnivaње Zавода за социјална питања и Више школе за социјалне раднике у Београду

-увођење стручног социјалног рада у активности органа управе

-Прва социјална радница –Милица Петровић Радовановић

-Проблеми материјалних могућности и период 1972 године када Центар добија зграду која се и данас користи

-Прихватилиште за децу и омладину до 80-тих

Дефиниције социјалне заштите

-Социјална заштита је скуп програма које једна држава обезбеђује, а који умањују последице друштвено признатих ризика као што су болест, старост, инвалидитет, незапосленост итд. У те програме спадају различита материјална давања (пензије, надокнаде за незапослене, социјална помоћ и др.) и услуге (за старије, децу, породицу итд.). Социјална заштита је усмерена ка побољшању социјалног статуса грађана на личном, породичном и ширем социјалном плану, треба да јача друштвену кохезију и да негује независност и способност људи да помогну сами себи.

-Организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености (Закон о социјалној заштити, 2011 год.)

Циљеви социјалне заштите

-достигћи , односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединаца и породице у задовољавању животних потреба; обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; створити једнаке могућности за самосталан живот и подстицати социјалну укљученост; очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерацијску солидарност, предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију односно уклонити њихове последице

-Права на социјалну заштиту обезбеђују се:

- Пружањем услуга социјалне заштите (активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици ради побољшања и очувања квалитета живота, отклањања ризика и самосталног живота)
- Материјалном подршком (ради обезбеђивања егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености корисника)

Законски оквир

- Закон о социјалној заштити
- Породични закон
- Закон о општем управном поступку
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица
- Закон о јавним службама
- Закон о ванпарничном поступку
- Закон о раду
- Закон о финансијској подршци породици са децом
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја
- Закон о јавним набавкама
- Правилници

.....

Кретање броја корисника

година	деца	%	Одрасл и и стари	%	Укупно
1966	397	36,9	677	63,1	1074
1976	352	30,1	535	69,9	887
1986	1017	50,1	1015	49,4	2032
1996	1076	42,6	144	57,4	2520
2006	1341	35,8	2404	64,2	3745
2016	1339	20,3	5254	79,7	6593

-Број корисника континуирано расте и троструко већи него 1996 године

-У предузимању мера непосредне заштите корисника ЦСР има одлучујућу улогу, јер прати, открива, благовремено предузима мере. испитује узроке и околности потреба, одлучује о избору мера како непосредно тако и преко других органа и институција

Проблеми и потребе наших корисника

Недостатак родитељског старања

-Узроци: деца умрлих родитеља, непознатих родитеља, напуштена, родитеља лишених родитељског права, спречених да врше родитељску дужност, лишених пословне способности

-просечно 200 детета на годишњем нивоу
-посебно отежана социјална промоција и интеграција, и висок ризик на егзистенцијалном, психо-физичком, социјалном и васпитно-образовном нивоу
-Одговорност Органа старатељства у смањењу маргинализације, стигматизације и социјалне искључености кроз мере које преузима: старатељство, хранитељство, усвојење, ургентни смештај, материјална подршка (гардероба, школски прибор, екскурзије, матуре и сл)

Проблеми и потребе наших корисника

Жртве злостављања, занемаривања и партнерског насиља

-насиље старо колико и цивилизација али са вишеструким, дуготрајним и крајње озбиљним последицама

-Деца као жртве породичног насиља (непосредно и посредно)

-врсте и повезаност насиља

-последице: угрожавање живота и смртни исход, инвалидитет, психосоматска обољења, аутоагресија итд

-Мере : лишење родитељског права, старатељство, смештај у сигурним кућама, прихватилиштима, хранитељство, контакти са Институтом за ментално здравље, превенција..

-Деца: 2006 (9); 2011 (25); 2016 (175)

-Број пријављених случајева насиља у 2016: Деца и млади (48), одрасли (52), старији (18)

-Закон о спречавању насиља у породици (од јуна укупно 173 пријава)

Сметње у развоју, инвалидитет и болест

-Конвенција УН о правима детета: “Дете са тешкоћама у развоју је дете са потребом за посебном бригом, а дете са потребом за посебном бригом је дете”

-од 1961-1977 у Центру Комисија за разврставање

-од 1993-1996 при Центру је функционисала лекарска комисија

-2003-Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју

❖1976 год. (44 детета и 127 пунолетних лица)

❖1986 год (50 детета и 202 пунолетна лица)

❖1996 год (90 детета и 243 пунолетна лица)

❖2006 год (119 детета и 492 пунолетна лица)

❖2016 год.(122 детета и 486 пунолетна лица)

-Сарадња са Интерресорном комисијом

--мере заштите: старатељство, смештај у интернате и домове, ТНП, професионално оспособљавање, продужење родитељског права,

Проблеми и потребе наших корисника

Проблеми у понашању

- Антисоцијално понашање није избор младих људи, већ последица сужених могућности
- Дефиниција деликвенција одређена правним прописима земље и постоји посебна регулатива за младе починиоце кривичних дела (изостајање казне испод 14 г.; блаже казне за малолетнике, нагласак на благовременом преваспитавању и помоћи)
- Улога Центра у делу превентивног и корективног социјално-заштитног третмана са циљем спречавања и корекције већ испољених облика антисоцијалног понашања, као и помоћног органа Суда.
- промене у броју дела, тежини и полној структури (1962-62; 2016-288) Прихватилиште током 1972 год.
- Мере: ПНР, ПНОС, васпитни налог, посебне обавезе, упућивање у ВПД...
- ретрибутивни и ресторативни приступ
- улога ЦСР Пожаревац у реформским пројектима (Мрежа за посредовање тимова за свеобухватну дечију заштиту итд..)

Проблеми и потребе наших корисника

Поремећени породични односи

- Глобалне промене у друштву и индивидуалистички приступ браку заснован на постизању личне среће (нестабилнији бракови али ојачава свест о проблемима дисфункционалности)
- ”рат” родитеља преко деце и утицај на правилан развој личности детета
- 609 детета током 2016 г. чији се родитељи споре
- 1981-2005 г.(ЗБПО) мирење супружника обављано у Центру
- од 1963-1970 г. мали број супружника у разводу, као и већа помоћ друштва (заштита имовине, запошљавање, стамбена питања и сл)
- око 70% испитаника сматра да је узрок економска криза, неслагање карактера, проблеми у одрастању, насиље
- Породични закон и улога ЦСР (налаз и стручно мишљење суду, вршење и лишење родитељског права... медијација?)
- ”Школа за родитеље”
- Значај формирања Саветовалишта за брак и породицу

Проблеми и потребе наших корисника

Материјална угроженост

-НСП је прва пренета надлежност од стране Управе Општине Пожаревац 1963 год., што је применом стручног социјалног рада резултирало смањењем броја корисника за трећину

-потреба за задовољењем ових потреба расла, а законска решења и могућности локалних заједница су се мењале (1966 г. први Закон о социјалној заштити који прецизира улогу ЦСР као и питања финансирања, јасних критеријума, права на ТНП и помоћ у природи, здравствене заштите..)

-1990 г. знатно се проширују права и број грађана (ратно окружење, пад животног стандарда и енормни напори стручних радника-дистрибуција бонова за куповину хлеба и формирање НК при ЦК)

-Закон из 2011 г. уважава демографску и структуру домаћинства и уводи проактивну улогу радно способних корисника.

-Права корисника: НСП, ТНП, помоћ за оспособљавање за рад, једнократне помоћи, субвенције за комуналне трошкове итд..)

-Током 2016-те: 342 породице користе НСП са 275 детета и око 700 корисника ЈНП, док је корисника ТНП 363

Савремени концепт рада

Услуге социјалне заштите

-услуге процене и планирања (процена стања, потреба, ризика, израда индивидуалног или породичног плана...)

-дневне услуге у заједници (дневни боравак, помоћ у кући..)

-услуге подршке за самостални живот (становање уз подршку, персонална асистенција, обука за осамостаљивање)

-саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге (интезивне услуге породици у кризи, саветовање и подршка, породична терапија, медијација, СОС и сл)

-услуге смештаја (у сродничку, хранитељску и др.породицу, домски смештај, прихватилиште итд)

Услуге: Привремено, повремено, континуирано и неодложне интервенције

Јавна овлашћења и услуге и права у складу са Одлуком о правима у социјалној заштити...начин успостављања услуга

Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју као организациона јединица Центра

- једина установа у Браничевском округу ове врсте од 2003-те године
- специфичност је што обухвата више врста инвалидитета и има организовани дневни третман
- резултат Пројекта SDC-а, UNICEF-а , Министарства и Општине Пожаревац
- основна делатност је обезбеђивање одговарајућих вештина за свакодневни живот које у највећој мери омогућавају самосталност, развој и одржавање социјалних, психолошких и физичких функција
- пружа позитивно и конструктивно искуство боравка изван породице
- омогућава неговатељима унутар породице слободно време за бављење другим активностима
- безбедно окружење са надзором које је важно за даље осамостаљивање у програмима дневног збрињавања у складу са способностима
- тим кога чине дефектолози и медицински техничари као и пратеће особље: неговатељица, сервирка, спремачица и возач ради у две смене
- Обезбеђен превоз, исхрана, индивидуални третман у складу са његовом могућностима, потребама и испољеном интересу

-Корисници: деца и млади од 6 год.до најкасније 30.

-Укупан капацитет: 30 корисника (данас 28 различитог степена оштећења-когнитивног, сензорног дефицита, или комбинованих сметњи)

-Програм рада у три области: индивидуални третман, рад у радионицама, активности са другим институцијама, организацијама...

-Радионице: ликовно-креативна, драмска, музичко-плесна, радионица страних језика, ткачка, радионица за почетно стицање знања на рачунару

-ангажовање физитерапеута од стране МНРО и радионице суботом (9-13 ч)

-дугогодишњи успешни програми инклузије и промовисања права и потреба ове групе деце (екскурзије, Дечије недеље, гостовања у школама..)

у сарадњи са бројним институцијама, медијима и локалном заједницом

-допринос услуге да се корисници самостално опробају у новим животним ситуацијама а породица предахне од свакодневних обавеза

Социорехабилитациони клуб за децу и младе

- Социјално-едукативна услуга намењена деци и младима у сукобу са законом и у ризику
- 2006 године пилотиран у ЦСР-у током УНИЦЕФ пројекта “Шанса деци за промену”
- Иституционализација кроз Одлуку, програмски буџет и Правилник о раду и стандардима
- у просеку 30 корисника на годишњем нивоу и њихове родитеље
- антисоцијално понашање и дела: крађе, разбојништва, неовлашћено држање опојних дрога, лак еи тешке телесне повреде, туча са смртним исходом итд.
- током 2009 године заједно са Републчким заводом за социјалну заштиту развијан и програм Дневног боравка (пример добре праксе)
- активности: саветовање, едукације/инструктаже, образовање и професионално оспособљавање, креативне активности, рад са породицом
- плуралитет пружаоца услуга и партнерство владиног и навладиног сектора
- додатне активности пружаоца услуга- Удружења грађана Шанса

Помоћ у кући за стара лица и особе са инвалидитетом

Сврха програма је унапређење квалитета живота живота старих и инвалидних лица и стварање услова да наставе да живе у својој природној средини односно превенирање смештаја у институције.

-социјални сервис отпочео са радом 2009-те са 5 геронтодомаћица и 35 корисника

-у 2017-тој 10 геронтодомаћица пружа помоћ и два пута недељно обилази 75 корисника у 62 доманћинства (до 65 г.-8 корисника, од 65-80 год.-28 корисника, изнад 80 год.-39 корисника)

-од укупног броја 13-торо корисника је у сеоским месним заједницама

-Лиценца Црвеном крсту Пожаревац за спровођење програма од стране Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, 2016-те године

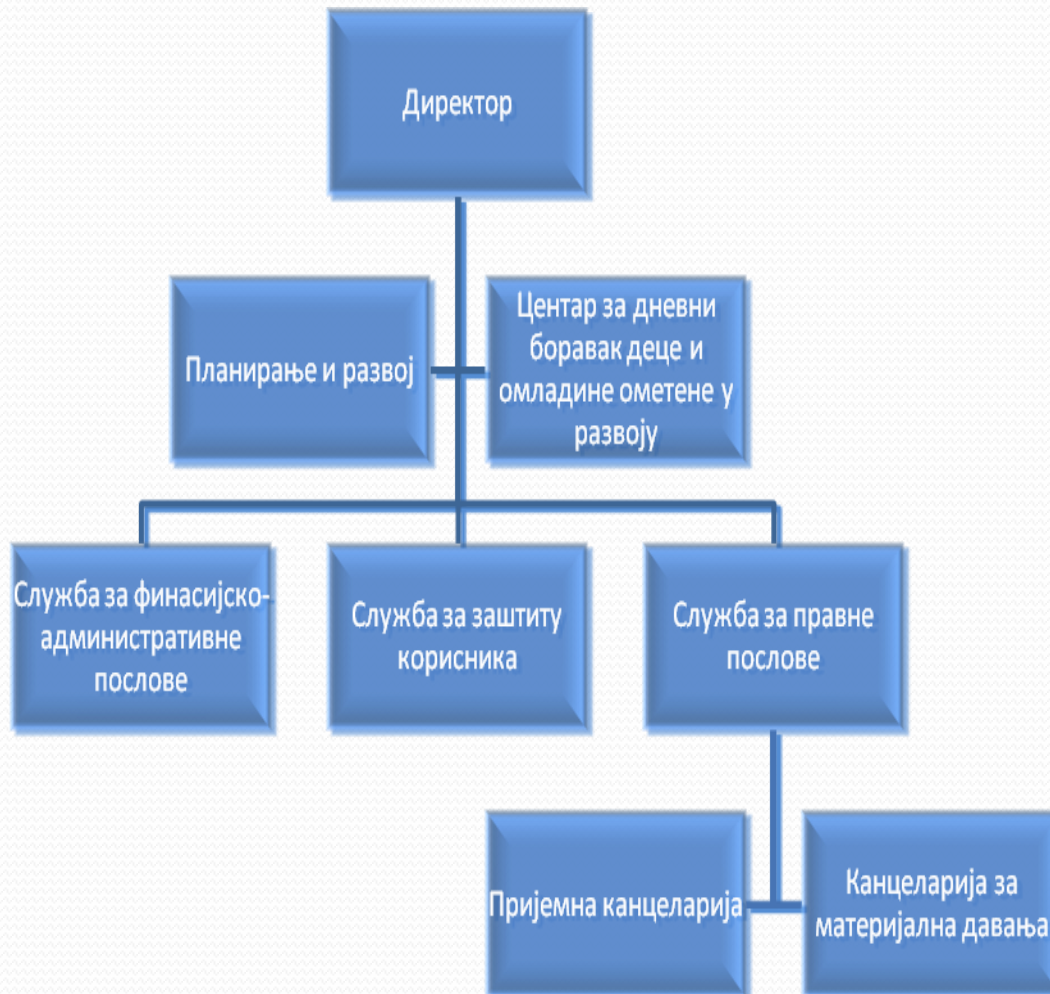
--потреба за проширењем и унапређивањем како по обухвату корисника тако и садржајем програма

Организација рада

Центра за социјални рад Пожаревац

Услови рада

Седиште установе у ул. Моше
Пијаде бр.27, величине 300 м

Центар за дневни боравак деце и
омладине ометене у развоју у ул.
Моше Пијаде бб, величине 346 м

Одељење за услуге у ул. Братства и
јединства бр.2, величине 97 м

Канцеларија у Костолцу, ул.Трг
Братства и јединства локал бр.6,
величине 30 м

Финансирање

-Индиректни буџетски корисник и финансира се из буџета Републике и буџета локалне самоуправе

-2107 из буџета Републике одобрено 40.793.193 динара, а из буџета Града 49.794.115,00 од чега 17.164.408 за функционисање Дневног боравка

-за социјална давања од буџета Града Пожаревца за 2017-ту годину одобрено је 13.500.000 динара

Постигнућа

- Права, мере и услуге за преко 36.000 грађана Града Пожаревца и шире
- прилагођавање актуелним друштвеним трендовима и потребама лицима у стању социјалне потребе (методологија, организација рада, финансирање, доступност услуга итд)
- сарадња са бројним установама и организацијама на локалу и шире
- Повећање броја радника (2017-23 Министарство и 23 Град)
- Континуирано побољшање услова рада (2016/2017 г.-обнављање возног парка, отварање Канцеларије у Костолцу, системски обновљен интерни рачунарски систем, уведене услуге одржавања хигијене и физичко-техничког обезбеђења и алармног система, формирање простора за виђења деце и родитеља у контролисаним условима и “сензорне собе” итд)
- Операционализација поступања и рад на успостављању функционалних стандарда кроз израду више интерних аката који се баве интегритетом, правима и обавезама из радних односа, канцеларијским и архивским пословањем, понашањем запослених и корисника, поступањем у ванредним ситуацијама и инцидентним догађајима, статутарним питањима и сл.
- Успостављен процес и излучено и архивирано 30.000 досијеа
- Озакоњен објекат седишта и започета израда пројектне документације за адаптацију, санирање и доградњу установе
- Операционализовано поступање и настављен рад на ширењу мреже хранитељских породица као и примени Закона о насиљу у породици јуна 2017-

Планови...

- ефикасније поступање у смислу јавних овлашћења и рада по основу Одлуке о правима грађана у социјалној заштити
- достизање структуралних и функционалних стандарда
- Доступније и квалитетније услуге и иновација постојећих
- Повећање броја стручних радника
- координација и рад на успостављању нових социјалних услуга (Лични пратилац, Саветовалиште за брак и породицу са Центром за медијацију, Дневни Центар за старија лица, Дневни Центар за особе са инвалидитетом, Прихватилиште, СОС телефони и телеасистенција...)
- побољшање услова рада (адаптација, санирање и доградња објекта седишта установе и опремање, обнова возног парка)
- умрежавање информационих система

Ми....

**Орган
старателства**

Ми...

Екипа за заштиту
корисника

Правна служба

Рачуноводство

Ми...

Центар за дневни боравак
Деце и омладине ометене у развоју

Ми...

**Колегијум
руководилаца
Центра за
социјални рад
Пожаревац**

Контакт:

Адреса: Моше Пијаде 27

Тел: 012/223-681
012/210-677

Факс: 012/224-630

Mail:
pozarevac.csr@minrzs.gov.rs

Web: www.csrpozarevac.rs

